

แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ พื้นที่แห่งความหลากหลายและยั่งยืน

นอกเหนือจากพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน ซึ่งได้รับการประกาศเป็นแหล่งมรดกโลก (World Heritage Site) จากยูเนสโกหรือ องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO) ปัจจุบันประเทศไทย มีพื้นที่และสถานที่ซึ่งได้รับการประกาศให้เป็นมรดกโลกทั้งหมด 6 แห่ง

แหล่งมรดกโลกทั้ง 6 แห่ง แบ่งเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม 3 แห่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และเมืองบริวาร (สุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย-กำแพงเพชร) มรดกโลกปีพ.ศ.2537 ,อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและเมืองบริวาร มรดกโลกปี พ.ศ.2534 ,แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี มรดกโลกปีพ.ศ.2535 และมีมรดกโลกทางธรรมชาติ 3 แห่ง คือที่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่-ห้วยขาแข้ง มรดกโลกปีพ.ศ.2534 และผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่มรดกโลกปีพ.ศ.2548 และล่าสุดปีพ.ศ.2564 คือกลุ่มป่าแก่งกระจาน

พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและห้วยขาแข้ง ซึ่งได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เมื่อปี พ.ศ. 2534 ถือเป็นแหล่งธรรมชาติแห่งแรกของประเทศไทย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นมรดกโลก ด้วยคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ถึง 3 ข้อ คือ ข้อที่ 8 เป็นตัวอย่างที่เด่นชัดในการเป็นตัวแทนของขบวนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทางธรณีวิทยา หรือวิวัฒนาการทางชีววิทยา และปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่กำลังเกิดอยู่ ข้อที่9 เป็นแหล่งที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์หายากหรือสวยงามเป็นพิเศษ และข้อที่ 10 ซึ่งตรงกับพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน คือ เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดสัตว์และพันธุ์พืชที่หายาก หรือที่ตกอยู่ในสภาวะอันตราย แต่ยังคงสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ซึ่งรวมถึงระบบนิเวศอันเป็นแหล่งรวมความอุดมสมบูรณ์ของพืชและสัตว์ที่ทั่วโลกให้ความสนใจด้วย

พื้นที่แห่งนี้ นับเป็นผืนป่าอนุรักษ์ที่อุดมสมบูรณ์ด้วยป่านานาชนิดและความหลากหลายของพืชพันธุ์ เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะทางชีววิทยาที่สำคัญของผืนป่าในแผ่นดินใหญ่ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นแหล่งรวมของความหลากหลายทางชีวภูมิศาสตร์ 4 เขต คือ ไชโน-หิมาลายัน (Sino-Himalayan) อินโด-เบอร์มิส (Indo-burmese) อินโด-ไชนิส (Indo-chinese) และซุนเดอิก (Sundaic) รวมทั้งเป็นที่อยู่อาศัยของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ทั้งเขต ที่ราบฝั่งตะวันออกในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร เป็นบริเวณที่โดดเด่นที่สุด เป็นตัวแทนระบบ นิเวศป่าเขตร้อนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความอุดมสมบูรณ์แหล่งสำคัญของโลก

รวมถึง เป็นถิ่นอาศัยซึ่งสัตว์ป่านานาชนิด พื้นที่มรดกโลกแห่งนี้ ถูกสำรวจพบว่า มีสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมอาศัยอยู่มากกว่า 120 ชนิด มีนก 401 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 96 ชนิด สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ 41 ชนิด ปลา 107 ชนิด โดยจำนวนสัตว์ป่าที่พบ มีถึง 28 ชนิด ที่ถูกจัดว่าเป็นสัตว์หายากและกำลังถูกคุกคามของโลก ประกอบด้วยสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม 15 ชนิด เช่น ควายเป็น เสือโคร่ง เสือดำ เสือลายเมฆ วัวแดง กระทิง สมเสร็จ เลียงผา หมาใน ชะนีมือขาว ลิงอ้ายเงี้ยว นก 9 ชนิดเช่น นกยูงไทย นกเงือกคอแดง ฯลฯ

ด้าน “ผืนป่าดงพญาเย็น – เขาใหญ่” ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก ในการประชุม คณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญ ครั้งที่ 29 ที่เมืองเดอร์บัน ประเทศแอฟริกาใต้ ปีพ.ศ. 2548 โดย คณะกรรมการมรดกโลกได้พิจารณาให้เป็นแหล่งมรดกโลก ตามเกณฑ์ข้อ ที่10 เช่นเดียวกับกลุ่มพื้นที่ป่าแก่งกระจาน โดยถือเป็นพื้นที่ป่าที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วยป่าแบบต่างๆ ตั้งแต่ ป่าดงดิบ ป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และทุ่งหญ้า เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน ส่งผลให้ป่าแห่งนี้ มีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งกักเก็บน้ำ

ผืนป่าแห่งนี้จึงเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ป่าหลากชนิด จากการสำรวจพบว่า มีไม่น้อยกว่า 2,500 ชนิดเป็นสัตว์เลื้อยคลานด้วยน้ำนม 112 ชนิด นก 392 ชนิด และมีสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก รวมกัน ประมาณ 205 ชนิด และมี 9 ชนิด ที่เป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น ประกอบด้วย ตะพาบน้ำ หูกบหรือกราวเขียวหรือกรวดาว จิ้งจกหินเมืองกาญจน์ ตุ๊กแกเขาหินทราย กิ้งก่าภูวี่ จิ้งเหลนดงตะวันตก จิ้งเหลนเรียวโคราช งูดินโคราช งูกินทากลายขั้ว และจระเข้แม่น้ำจืด และในจำนวนสัตว์ป่าที่พบทั้งหมดมีหลายชนิดที่มีความสำคัญในระดับโลก และมี 3 ชนิดพันธุ์ที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ คือ ช้างป่า เสือโคร่ง และวัวแดง รวมถึงมีสัตว์ป่าที่มีสถานภาพมีแนวโน้มสูญพันธุ์ไปจากโลก เช่น ลิงกังหรือลิงกังแดง ชะนีมงกุฏ เม่นใหญ่ หมาใน หมูป่า ควายเป็น เสือลายเมฆ กระทิง เลียงผา นกยูงแดง ไก่ฟ้าพญาลอ นกยูง และนกฟีนฟุต

แบบฟอร์มการสร้างแบบทดสอบประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติทุกแห่ง ไม่เพียงแต่เป็นพื้นที่สำคัญในการส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ของชนิดพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ เท่านั้น แต่ยังถือเป็นแหล่งสำคัญในการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในวงกว้าง อย่างยั่งยืนอีกด้วย

ที่มา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำถามที่ 1 แบบเลือกตอบ (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม จากบทความข้างต้นข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการถูกยกย่องขึ้นเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ

1. ส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
2. เป็นแหล่งสำคัญในการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ
3. เป็นพื้นที่ที่ช่วยเอื้อให้มนุษย์สามารถใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ
4. เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะทางชีววิทยาที่สำคัญของผืนป่าในแผ่นดินใหญ่ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เฉลย/แนวคำตอบ

คำตอบที่ : 3. เป็นพื้นที่ที่ช่วยเอื้อให้มนุษย์สามารถใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 2 แบบเลือกตอบเชิงซ้อน (อย่างน้อย 1 คำถาม)

จากบทความ เรื่อง แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ พื้นที่แห่งความหลากหลายและยั่งยืน ข้อความเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น จงเลือก ข้อเท็จจริงหรือ ความคิดเห็น ในแต่ละข้อความ

ข้อความ	ข้อเท็จจริง	ความคิดเห็น
“ผืนป่าดงพญาเย็น – เขาใหญ่” ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก ในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญ ครั้งที่ 29		
พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและห้วยขาแข้ง ซึ่งได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เมื่อปี พ.ศ. 2534 ถือเป็นแหล่งธรรมชาติแห่งแรกของประเทศไทย		
หากประชากรไทยร่วมมือร่วมใจอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อาจทำให้ประเทศไทยมีแหล่งธรรมชาติที่ได้ขึ้นเป็นมรดกโลกอีกครั้งในอนาคต		
อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร (สุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย-กำแพงเพชร) มรดกโลกปี พ.ศ. 2537		

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ข้อเท็จจริง , ข้อเท็จจริง , ข้อเท็จจริง , ข้อคิดเห็น , ข้อเท็จจริง

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 3 แบบเติมคำตอบแบบปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม อ่านข้อความจากบทความ เรื่อง แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ พื้นที่แห่งความหลากหลาย และยั่งยืน จากนั้นเรียงลำดับเหตุการณ์

ข้อความ	ลำดับเหตุการณ์
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและเมืองบรีวาร มรดกโลกปี พ.ศ.2534	
พ.ศ.2564 คือกลุ่มป่าแก่งกระจาน	
แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี มรดกโลกปีพ.ศ.2535	
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและเมืองบรีวาร มรดกโลกปี พ.ศ.2534	
ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ มรดกโลกปีพ.ศ.2548	

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 2 , 5 , 3 , 1 , 4

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 4 แบบเติมคำตอบแบบเปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม : เพราะเหตุใดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและห้วยขาแข้งจึงถูกยกย่องให้เป็นแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ พื้นที่แห่งความหลากหลายและยั่งยืน

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ถือเป็นแหล่งธรรมชาติแห่งแรกของประเทศไทย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นมรดกโลก ด้วยคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ถึง 3 ข้อ คือ ข้อที่ 8 เป็นตัวอย่างที่เด่นชัดในการเป็นตัวแทนของขบวนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทางธรณีวิทยา หรือวิวัฒนาการทางชีววิทยา และปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่กำลังเกิดอยู่ ข้อที่ 9 เป็นแหล่งที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์หายากหรือสวยงามเป็นพิเศษ และข้อที่ 10 ซึ่งตรงกับพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน คือ เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดสัตว์และพันธุ์พืชที่หายาก หรือที่ตกอยู่ในสภาวะอันตราย แต่ยังคงสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ซึ่งรวมถึงระบบนิเวศอันเป็นแหล่งรวมความอุดมสมบูรณ์ของพืชและสัตว์ที่ทั่วโลกให้ความสนใจด้วย

กระบวนการอ่าน : การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์ : บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา : เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง : แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง : บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ : เติมคำตอบตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด : ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 5 แบบเติมคำตอบแบบอิสระ (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม : นักเรียนเห็นด้วยกับคำพูดที่ว่า “แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติทุกแห่ง ถือเป็นแหล่งสำคัญในการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในวงกว้าง” หรือไม่ จงอธิบาย

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : เห็นด้วย เพราะ แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติทุกแห่ง ไม่เพียงแต่เป็นพื้นที่สำคัญในการส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ของชนิดพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ แต่ยังถือเป็นแหล่งสำคัญในการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน